

Weemoed en vergetelheid

VERA VAN DER HORST

'Al jong had ik alle boeken uit de bibliotheek van Helmond gelezen. Waar mijn leesdrang en interesse voor poëzie vandaan komt is me nu nog een raadsel. Ik ben echt de enige telg uit mijn familie die de artistieke kant is uitgegaan. Mijn moeder zei altijd: Boeken zijn stof-nesten en schilders zijn viezeriken. Dat was mijn intellectuele bagage die ik van thuis meekreeg.'

Hans van de Waarsenburg is sinds 1988 fulltime schrijver en dichter. Voor die tijd was hij werkzaam als onderwijzer in Helmond en Eindhoven en na zijn verhuizing in 1966 te Maastricht. Op de Nutskweekschool in Eindhoven werd een van zijn gedichten, geplaatst in de schoolkrant, uitverkoren als een van de beste gedichten uit alle deelnemende schoolkranten en gepubliceerd in de bloemlezing *'Een tien voor tieners'*. Dat was de start van zijn carrière als dichter. Naast talrijke bundels, waarvan er enkele bekroond werden, heeft hij ook een respectabel aantal kinderboeken op zijn naam staan.

Zijn poëzie bracht hem door middel van uitwisselingsprogramma's in verre landen. Zijn functies als secretaris en later voorzitter van het Pen Centrum voor Nederland, de Nederlandse afdeling van het wereldwijd bestrijkende International Pen, droegen hieraan bij. Zijn bundels zijn vertaald in vele talen. Het grote internationale netwerk dat hij hiermee opbouwde stelde hem in staat om zonder adviseurs in 1997 de stichting The Maastricht International Poetry Nights op te richten.

'Er is recent een 310 pagina's tellende bundel in Macedonië verschenen met gedichten in het Macedonisch, Nederlands en Engels. Momenteel werkt men aan vertalingen in het

Sloveens en Albanees. Ik ben zelfs in Estland vertaald, maar dat was buiten mijn medeweten. Soms google ik mijn naam ter controle en kwam ik deze vertaling tegen. Bij navraag bleek het vertaald te zijn door een veelbelovende, jonge Estlandse dichter. Een groep dichters had het plan bedacht om een letter uit het alfabet te prikken en in talen beginnend met die letter gedichten te zoeken.

'Door mijn internationale contacten ben ik wel tot de conclusie gekomen dat Nederland op poëziegebied ver uitsteekt boven andere landen. Hoewel de uitgeverssituatie is verslechterd is het nog altijd beter vergeleken met het buitenland. Er is hier een goed systeem van boekwinkels, je krijgt nog een voorschot en kijk eens hoe mooi mijn laatste bundel uitgegeven is.' Van de Waarsenburg doelt op *Azul*, die Uitgeverij Wereldbibliotheek na de bundel *Waar de wegen waren*, voor hem verzorgde. Deze uitgeverij geeft in vergelijking met andere uitgevers veel poëzie uit.

Zelf voelt hij zich het meest verwant met Engelse episch-lyrische dichters, als Ted Hughes, ooit echtgenoot van Silvia Plath en de Ierse dichter Seamus Heaney. Van eigen bodem is hij nog steeds gecharmeerd van de Vijftigers. Een nieuwe ontdekking voor hem was de jonge dichter Bas Belleman.

In de bundel *Azul* komen dezelfde thema's voor als in *Waar de wegen waren*. Maar intenser, meer uitgebeend tot op het bot. De jeugd, het ouder worden, reizen en muziek keren opnieuw terug. De beelden opgedaan tijdens het reizen: het stierenvechten, dat hij beleeft vanuit de stier. Het kasteel van Duino in Italië, waar hij Rilke hoort zuchten. En wederom Venetië, waar vooral de gondels, met name de boegbeelden, een onuitputtelijke bron van inspiratie zijn en waar de meeste weemoed in doorklinkt.

*Hans van de Waarsenburg presenteert dichtbundel in Helmond.
Foto: Ton van de Meulenhof.*

*Zij wordt in schoonheid binnengevaren,
Geloken oog, vanillestaafjes haar mond
Zij ligt verzonken in de lagune en wacht
Op ontschepping van haar bezongen lijf.
Zij tilt haar borsten, toont haar navel.
Trilhaar dat snikt, sterft in een dodendans.*

De herinneringen uit de jeugd: de rock 'n roll, en vooral moeder en vader. Deze gedichten zijn vrij expliciet en daardoor het meest toegankelijk.

*We zijn vele jaren en enkele maanden verder.
Ik ben nu de man die jij geweest had
Kunnen zijn, levend. Hetzelfde buikje,
Golfslag op het nauwelijks kalende hoofd.
Dat voortdurende zwijgen, de voeten op tafel
En altijd tranende ogen. Je glas. Ouder.*

*Waar we ook waren, was er afstand, was er
Nurkse koppigheid. Je schopte je oudste zoon,
Waar je hem raken kon: enkels, kuiten, schenen.
Meestal onder tafel of in de kerk.
Onzichtbare pijniging tot de soep sprak.
Dat soepele slurpen begon.*

De Nachtgedichten, geschreven bij Nocturnes van de Ierse componist John Field, zijn de meest hermetische gedichten uit de bundel. Naast de tonen die de dichter letterlijk inspireren, hoor je hierin de wijn, het vluchten van pijnlijke herinneringen en het zoeken naar vergetelheid.

*....Wiegen de tonen in jezelf,
Alsof je voorzichtig huilt in je elleboog.*

Daar waar men bij de jeugdherinneringen het verstand hoort praten, de man die terugkijkend op zijn jeugd, zijn vader, moeder en kerk begrijpt en vergeeft, voelt men hier de onderbuik, de pijn onder de beredeneerde oppervlakte.

*Ik berg me in de hoek van de ijzeren
Schoffel en wijk niet voor de hoofd-
Hakkers. wil niet met open keel te
Koop liggen op de vismarkten van*

*Weleer, maar tingelen als beluga en
Parelen op de tong, teeleitjes, kaviaar.
Het chromosomennachtlied, de dans
De onschuldigen en dat in up-tempo.*

Hans van de Waarsenburg
Azul gedichten

Info

Hans van de Waarsenburg, *Azul*. Amsterdam:
Uitgeverij Wereldbibliotheek, 2006, 60 pp.,
ISBN 978 90 284 2181 3. pb., € 15,90